

NGHIÊN CỨU BỆNH LÝ HỌC LÂM SÀNG TRÊN GIA SÚC MẮC TỰ NHIÊN BỆNH VIÊM DA NỔI CỤC

*Phạm Minh Hằng^{1*}, Phạm Anh Hùng², Nguyễn Nam Hùng³, Chu Thị Thu Thủy⁴,
Lê Đắc Vinh⁵, Phạm Thành Nhung⁶, Trần Hùng⁷, Hoàng Thị Ngọc Diệp⁷,
Trần Công Tâm⁸, Nguyễn Văn Thuận⁹, Đỗ Văn Chung⁹, Huỳnh Ngọc Diệp¹⁰,
Mai Xuân Lý¹¹, Nguyễn Thị Hồng Loan¹², Lê Thị Mai Khanh¹³*
*Tác giả liên hệ email: minhhang69@yahoo.com

TÓM TẮT

Bệnh viêm da nổi cục (VDNC) là một trong những bệnh do virus, gây thiệt hại lớn về kinh tế cho chăn nuôi trâu, bò ở Việt Nam. Nghiên cứu này được thiết kế để thống kê các dấu hiệu lâm sàng và tổn thương đại thể ở gia súc bị mắc bệnh. Hộ chăn nuôi trâu, bò của 12 tỉnh thuộc 7 vùng sinh thái nông nghiệp đã được chọn trong nghiên cứu này. Các dấu hiệu lâm sàng, tỷ lệ mắc bệnh và tỷ lệ tử vong đã được tính toán. Những thay đổi bệnh lý ở những tổn thương sau khi chết đã được quan sát. Các dấu hiệu lâm sàng chính của gia súc bị nhiễm virus VDNC là sốt cao, chán ăn, chảy nước mũi, chảy nước mắt và tiết nước bọt ở giai đoạn xâm nhiễm. Ở giai đoạn phát ban, có 76,2% số hộ chăn nuôi có gia súc xuất hiện các nốt sần cứng, tròn, không đau, đường kính 0,5 - 5 cm với số lượng thay đổi. Các dấu hiệu lâm sàng khác bao gồm đau đờn và thờ mạnh (41,1%), nốt sần hoại tử hình thành mô sẹo (54,3%), và sụt cân (45,8%). Tỷ lệ hộ chăn nuôi có bò mắc bệnh ở mức độ nhẹ hoặc không có triệu chứng lâm sàng là 21,6%. Tỷ lệ mắc bệnh trung bình là 39,5%. Tỷ lệ trang trại có trâu bò phục hồi từ 10 đến 19 ngày là 29,2%. Chín tỉnh có tỷ lệ gia súc chết dưới 10% và ba tỉnh có tỷ lệ gia súc chết trên 20%. Sẹo trên da là biểu hiện di chứng phổ biến nhất; chiếm 66,2% số hộ có gia súc mắc bệnh. Kết quả nghiên cứu đã tập hợp được số liệu về triệu chứng lâm sàng và bệnh tích đại thể của gia súc mắc bệnh VDNC tự nhiên ở Việt Nam. Đây là cơ sở khoa học hỗ trợ cho việc phát triển phương pháp sàng lọc chẩn đoán bệnh sớm và đồng thời đóng góp thêm cho kiến thức về bệnh lý VDNC trên toàn cầu.

Từ khóa: Viêm da nổi cục, triệu chứng lâm sàng, bệnh lý học lâm sàng, xâm nhiễm, phát ban.

Clinicopathological on cattle naturally infected with lumpy skin diseases

*Phạm Minh Hang, Phạm Anh Hùng, Nguyễn Nam Hùng, Chu Thị Thu Thủy,
Lê Đắc Vinh, Phạm Thành Nhung, Trần Hùng, Hoàng Thị Ngọc Diệp,
Trần Công Tâm, Nguyễn Văn Thuận, Đỗ Văn Chung, Huỳnh Ngọc Diệp,
Mai Xuân Lý, Nguyễn Thị Hồng Loan, Lê Thị Mai Khanh*

SUMMARY

Lumpy skin disease (LSD) is one of the major viral diseases causing great economic loss for the cattle herds raising in Viet Nam. This study was designed to quantify clinical signs and gross lesions among LSD-infected cattle. Cattle households from twelve provinces belonging to seven agricultural ecology zones were selected for this study. The clinical signs, morbidity, and mortality rates were calculated. Pathological changes of postmortem lesions were observed. The main clinical signs of cattle infected with LSDV revealed high fever, anorexia, nasal discharge, lacrimation, and salivation in the invasion phase. In the rash phase, 76.2% of cattle households had cattle appearing hard, rounded, painless nodules from 0.5 to 5cm in diameter with variable number. Other clinical

• Viện Thú y¹

• Chi cục Chăn nuôi và Thú y tỉnh Lai Châu², Lạng Sơn³, Quảng Ninh⁴, Thái Bình⁶, Hà Tĩnh⁷, Quảng Bình⁸, Quảng Ngãi⁹, Bình Định¹⁰, Đắk Lắk¹¹, Tây Ninh¹²; Chi cục Chăn nuôi, Thú y và Thủy sản tỉnh Thái Nguyên⁵, Long An¹³

signs included painful and hard breathing (41.1%), the necrotic nodule lesion formed scar tissues (54.3%), and weight loss (45.8%). Mild or absent clinical signs were 21.6% among cattle infected households. The average morbidity percentage was 39.5%. The percentage of farms that had the recover cattle from 10 to 19 days was 29.2%. Nine provinces had an average mortality percentage of cattle under 10%, and three provinces had an average mortality percentage of cattle above 20%. Scars on the skin were the most common manifestation of sequelae, accounting for 66.2% of cattle infected households. These results accumulated data on the clinical symptoms and the gross lesions of cattle naturally infected with lumpy skin diseases in Viet Nam. These data are the scientific basis to support the development of screening methods for early diagnosis and contribute to the global knowledge of lumpy skin disease.

Keywords: Lumpy skin disease, clinical signs, clinicopathological, invasion, rash.